

**II spotkania przyrodnicze
w DBP we Wrocławiu**

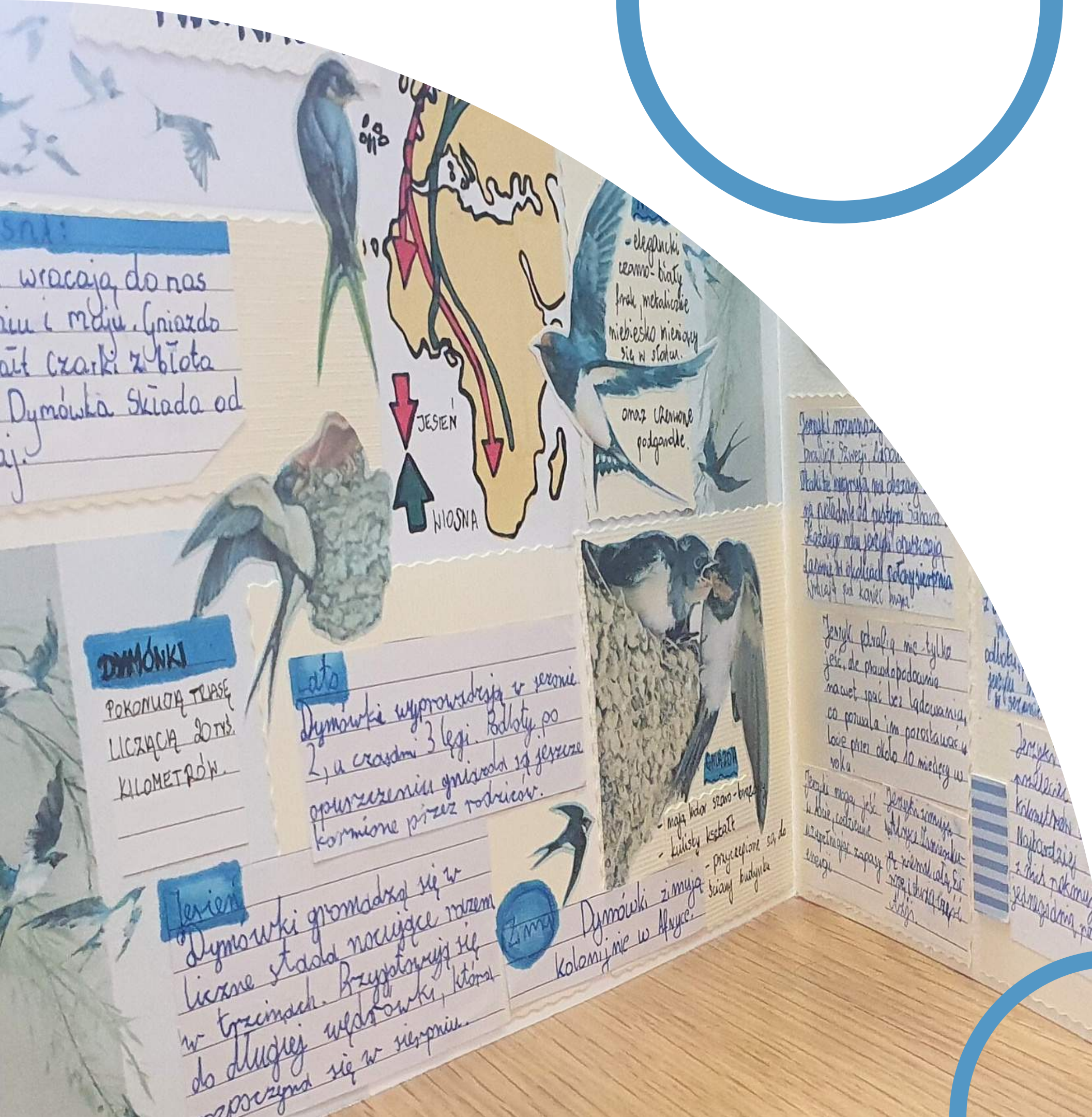
ŚLADAMI POLSKICH PTAKÓW WĘDROWNYCH

**konkurs dla uczniów
szkół podstawowych**

O konkursie

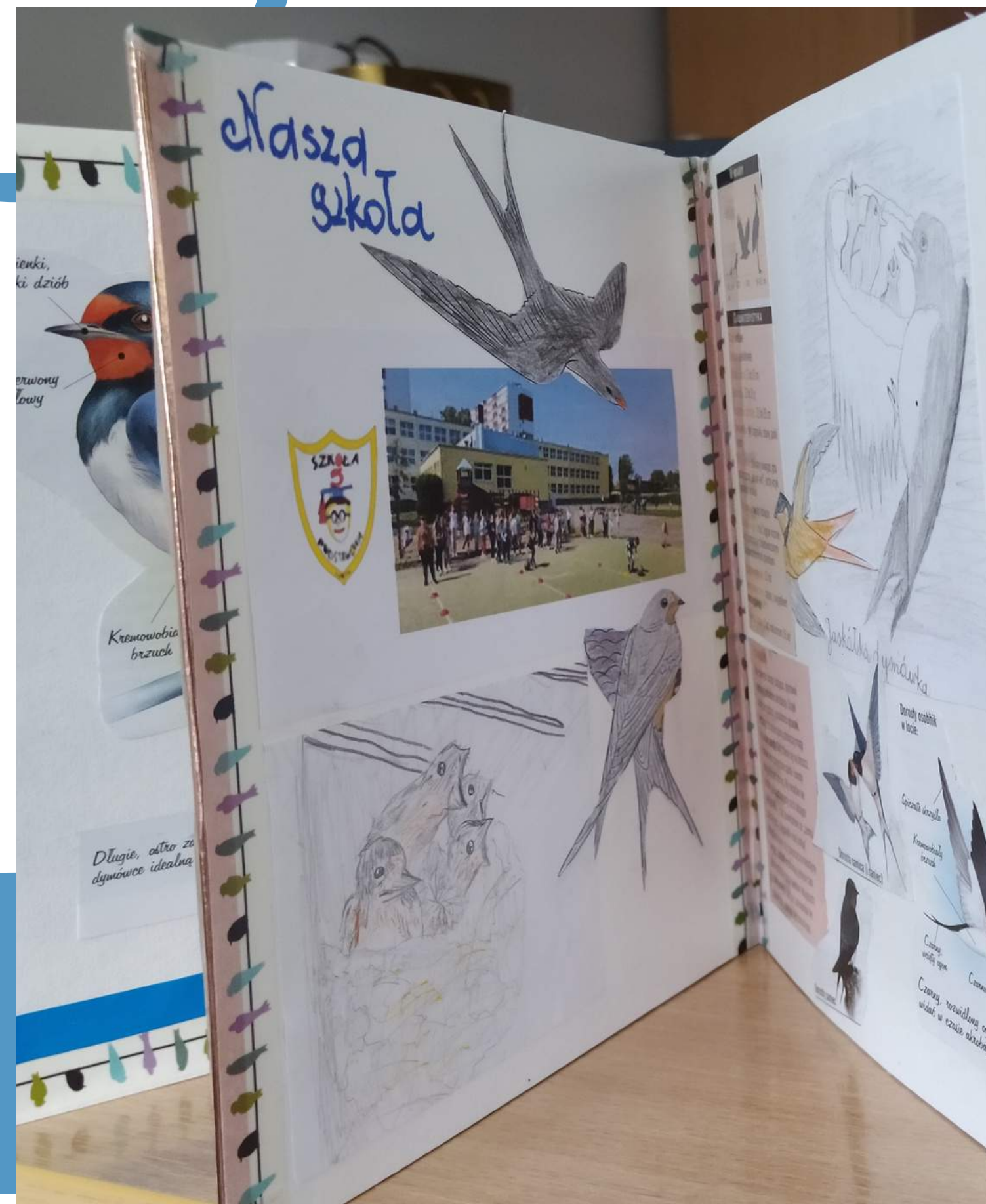
Każdy człowiek powinien posiadać zasób wiedzy, zainteresowań, ukształtowanych postaw wobec otaczającego świata, w związku z czym w nauczaniu przyrody głównym celem jest kształcenie zdolności poznawczych uczniów, zaspokajanie ich potrzeb, zapoznawanie ze środowiskiem i budzenie wrażliwości wobec niego. W trosce o środowisko naturalne już po raz drugi ogłoszony został konkurs przyrodniczy adresowany do uczniów dolnośląskich szkół podstawowych (klasy I-VII). Celem konkursu było kształtowanie świadomości przyrodniczo-ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Organizatorem konkursu był Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, a realizatorami: Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu oraz Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych. W tym roku poznaliśmy polskie ptaki wędrowne i ich zwyczaje.

Uczniowie mieli okazję zgłębić wiedzę na temat ptaków wędrownych, ich zwyczajów oraz miejsc, gdzie można je zaobserwować, a zdobytą wiedzę, obserwacje i refleksje na ich temat przedstawić w pracy konkursowej.

Zachęcamy do odkrywania fascynującego świata ptaków wędrownych!

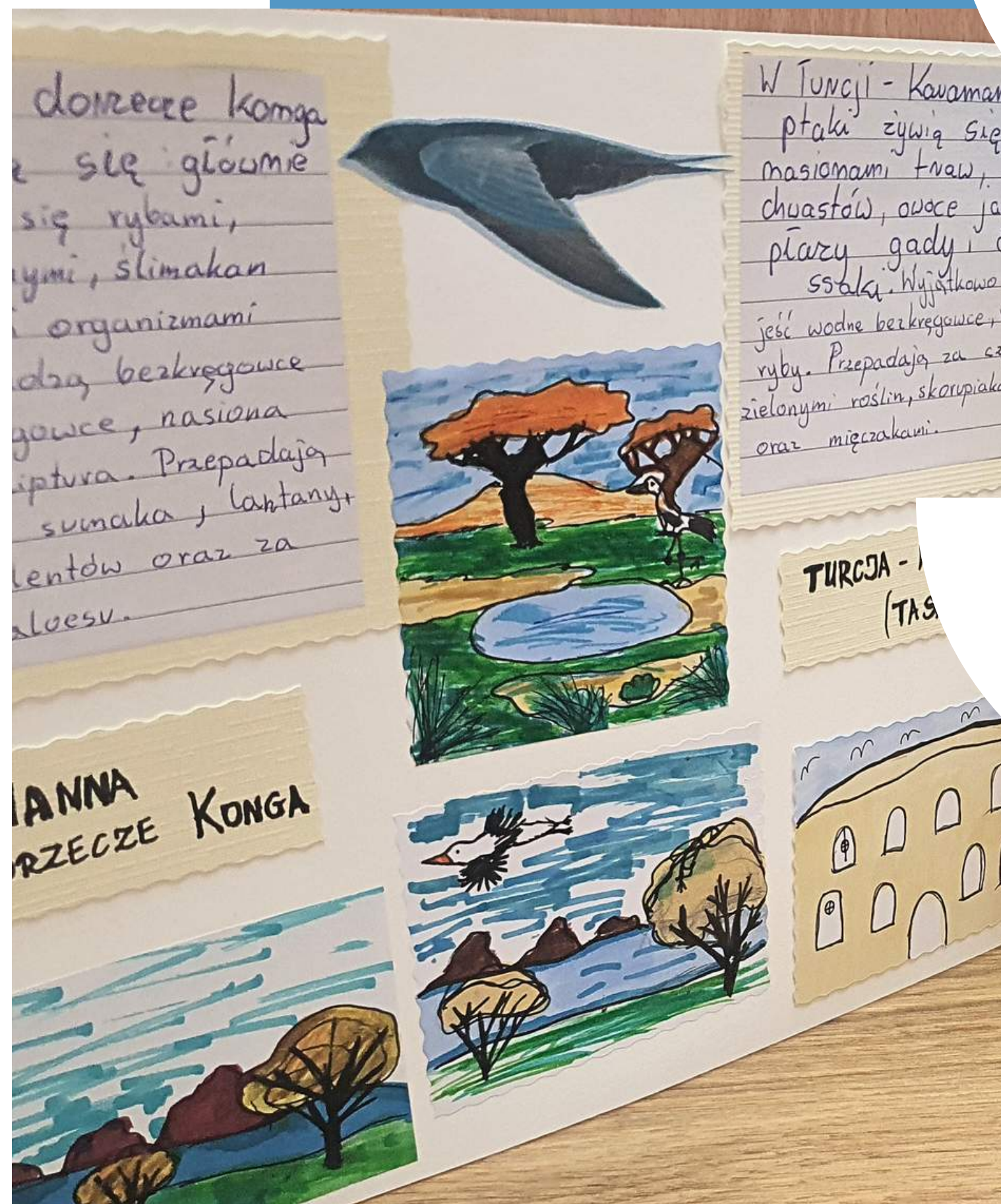
Praca konkursowa

Tematem prac w każdej kategorii było zaprezentowanie wybranej przez uczniów grupy ptaków wędrownych oraz przedstawienie najciekawszych miejsc, nad którymi przelatują.

Zadania:

1. Opis wybranej grupy ptaków oraz uzasadnienie dlaczego wybrano tę grupę ptaków.
2. Opis rodzaju wędrówki wybranych ptaków.
3. Przedstawienie graficzne trasy wybranych ptaków wędrownych: szkic trasy, wybrane i opisane miejsca, nad którymi ptaki przelatują, dodane ilustracje.

Wybór miejsc był dowolny, a w ocenie pracy ważne było uzasadnienie tego wyboru - miejsce ciekawe, piękne, zagrożone, znane lub nieznanie - warte przedstawienia.

Forma

I kategoria (uczniowie klas I-III szkoły podstawowej) - **leporello**

II kategoria (uczniowie klas IV-V szkoły podstawowej) - **lapbook**

III kategoria (uczniowie klas VI-VII szkoły podstawowej) - **folder promującego trasę ptaków.**

II Spotkania przyrodnicze w Bibliotece

KONKURS
„Śladami polskich ptaków wędrownych”

Zadaniem konkursowym jest wykonanie plastycznej pracy edukacyjnej na temat ptasich wędrówek.
Tematem prac w każdej kategorii będzie zaprezentowanie wybranej grupy ptaków wędrownych oraz przedstawienie najciekawszych miejsc, nad którymi przelatują.

Forma pracy konkursowej:
I kategoria (uczniowie klas I-III szkoły podstawowej) - leporello
II kategoria (uczniowie klas IV-V szkoły podstawowej) - lapbook
III kategoria (uczniowie klas VI-VII szkoły podstawowej) - folder promujący trasę ptaków.

zapraszamy

**DOLNY
ŚLĄSK**

DZPK

Nagrody

Materiał edukacyjny

Wędrowki ptaków

Wędrowki ptaków – zjawisko przemieszczania się ptaków między dwoma obszarami spowodowane zmianami warunków atmosferycznych i co za tym idzie niedostępnością pokarmu. Kolekcja materiałów: informacje i ciekawostki, artykuły i mapy, audycje radiowe, multimedia, scenariusze, karty pracy, kalendarium świąt.

- Nagrody dla laureatów w kategorii klas 1-3 (dwóch klas, które uzyskały największą liczbę punktów w konkursie) - dwa jednodniowe wyjazdy na warsztaty edukacyjne w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa SALAMANDRA w Myśliborzu.
- Nagrody dla laureatów w kategoriach klas 4-5 oraz 6-7 (dwóch klas, które zdobyły najwyższą liczbę punktów) - dwudniowe na warsztaty edukacyjne w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa SALAMANDRA w Myśliborzu.
- Warsztaty przyrodnicze - nagrody dla klas, które zdobyły drugie (kategoria II i III) i trzecie (wszystkie kategorie) miejsce w konkursie. Zajęcia są realizowane w placówkach przez Centrum Edukacji i Rozwoju Przyroda i Ja.

Laureaci

01

Kategoria klasy I-III
forma - LEPORELLO

I miejsce

Szkoła Podstawowa nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Kaczmarka we Wrocławiu
uczniowie klas II c i III d - koło ekologiczne

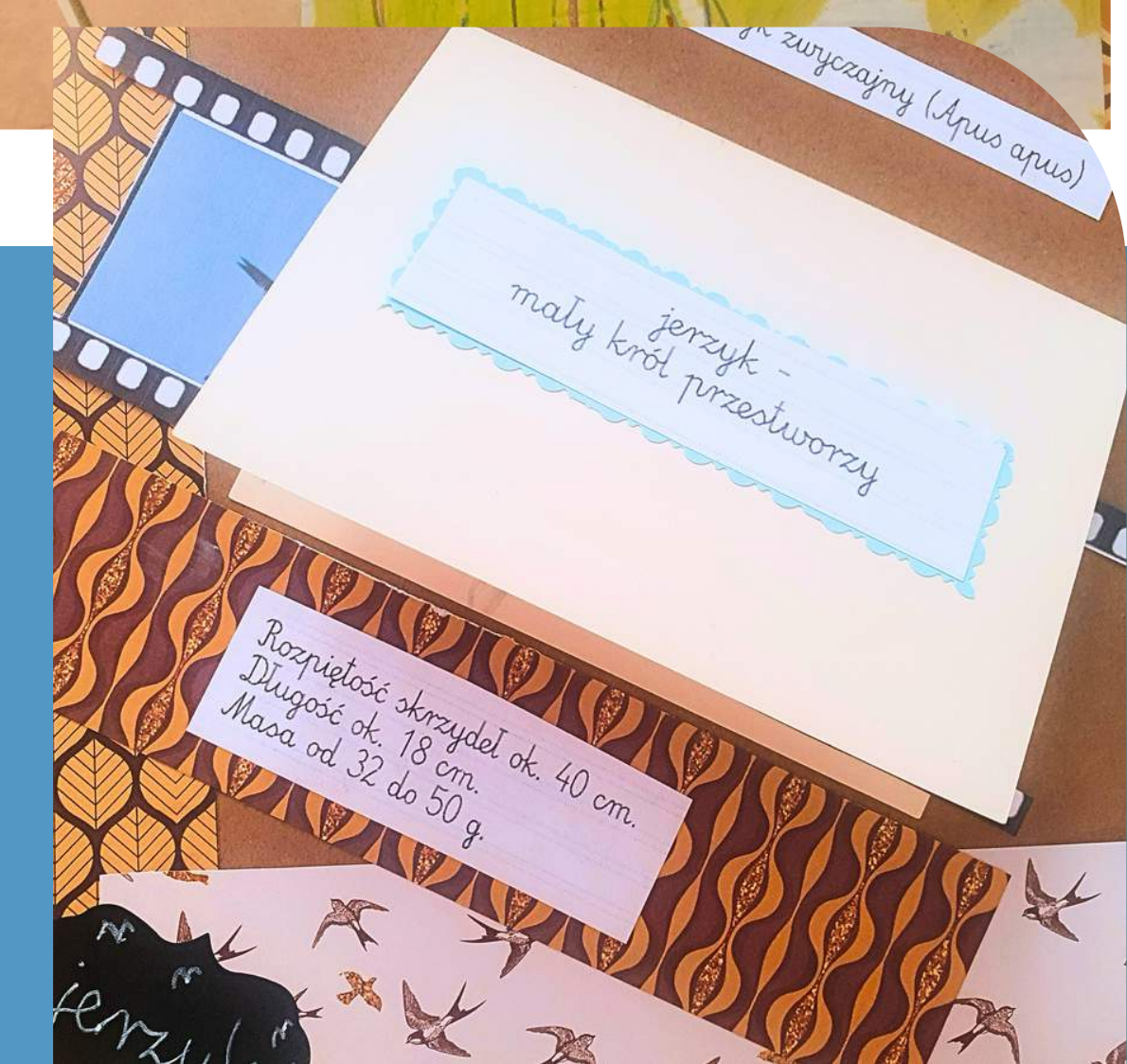
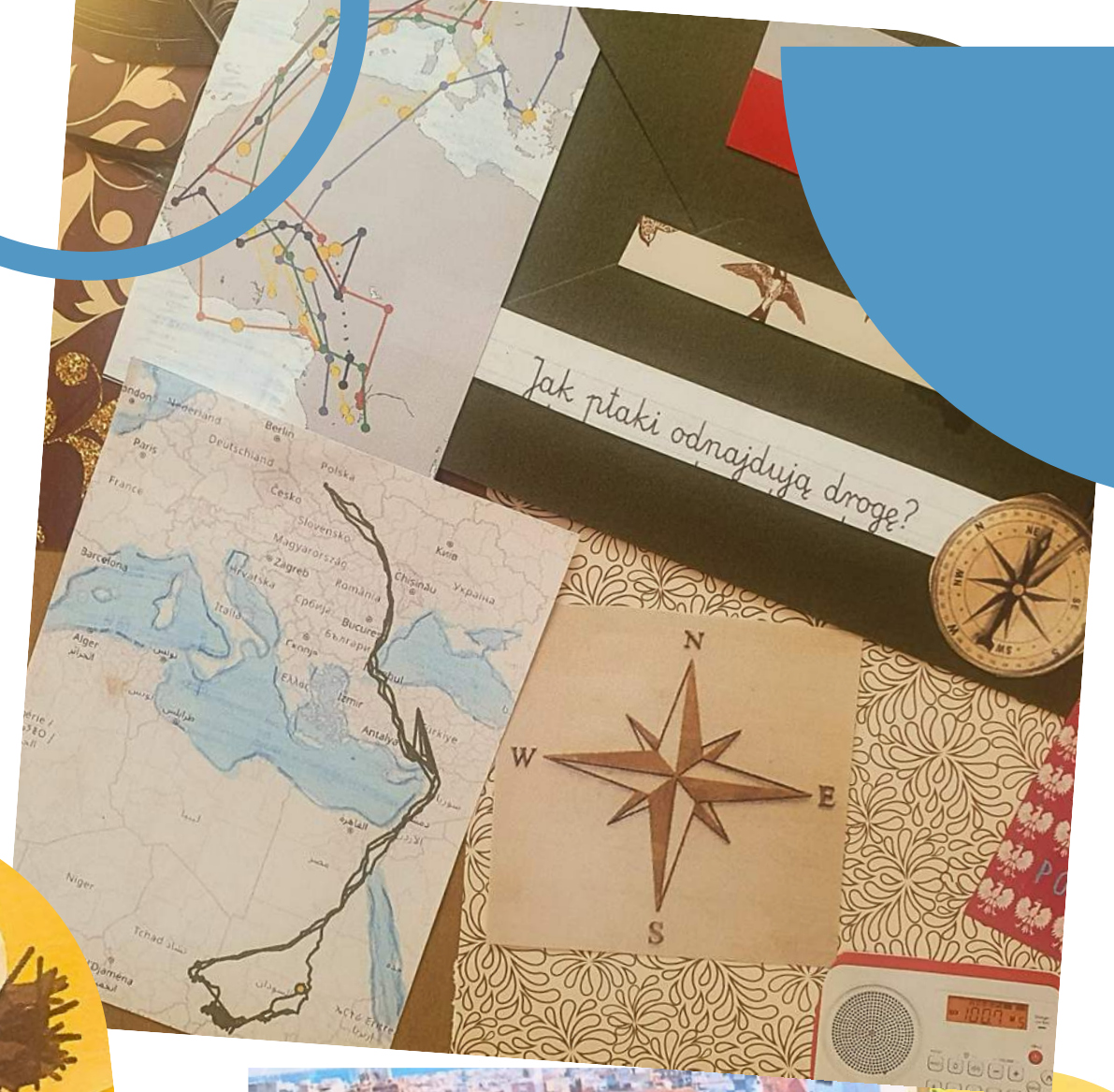
„Śladami polskich
ptaków wędrownych

Szkoła Podstawowa nr 43
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Jana Kaczmarka
ul. Grochowa 36-38 53-424 Wrocław

koło ekologiczne klas 1-3

II miejsce

Szkoła Podstawowa nr 81
im. Wandy Rutkiewicz we Wrocławiu -
uczniowie klasy II a

JERZYKI WE WROCŁAWIU

Wrocław nam pomaga. Ludzie budują dla nas budki.

Montaż budek przy ul. Zielńskiego

Budki dla jrzyków przy ul. Zielńskiego

Zdjęcia pobrane ze strony: Mapa budki dla jrzyków - Moje Mapy Google.

Moimy gdzie złożyć rodzinę i wychować potomstwo.

Gdy jestem mały i upadnę, staję się bezradny. Potrzebuję pomocy. Wystarczy mi wystartować!

Jaja ukryte w dziuplach

TUTAJ CZEKAJĄ NA NAS OMKI, W KTÓRYCH MOŻEMY WYCHOWAĆ SWOJE MŁODE

Zdjęcia pobrane ze strony: Mapa budki dla jrzyków - Moje Mapy Google

GDZIE WYSZĘPUJEMY!

Zijemy w Afryce, Europie i Azji. Większość roku (okolo 9 miesięcy) spędzamy w Afryce. Gdy nadchodzi zima, większe rodziny migrujemy do północnej części Europy i Azji. Spędzamy tam trzy miesiące. Nasze dokładne trasy przelotów trudno nam opisać - to tajemnica :)

Tutaj

WROCŁAW POLSKO!

Wrocław jest miastem, w którym można znaleźć wiele interesujących miejsc i atrakcji. W tym mieście można spędzić czas w sposób, który jest dla nas idealny. W tym mieście można znaleźć wiele interesujących miejsc i atrakcji. W tym mieście można spędzić czas w sposób, który jest dla nas idealny.

JERZYKI WE WROCŁAWIU

Wrocław jest miastem, w którym można znaleźć wiele interesujących miejsc i atrakcji. W tym mieście można spędzić czas w sposób, który jest dla nas idealny. W tym mieście można znaleźć wiele interesujących miejsc i atrakcji. W tym mieście można spędzić czas w sposób, który jest dla nas idealny.

MOŻE REPUBLIKĘ POŁUDNIOWEJ AFRYKI?

MOŻE TANZANIĘ?

A MOŻE JEDNAK EGIPT?

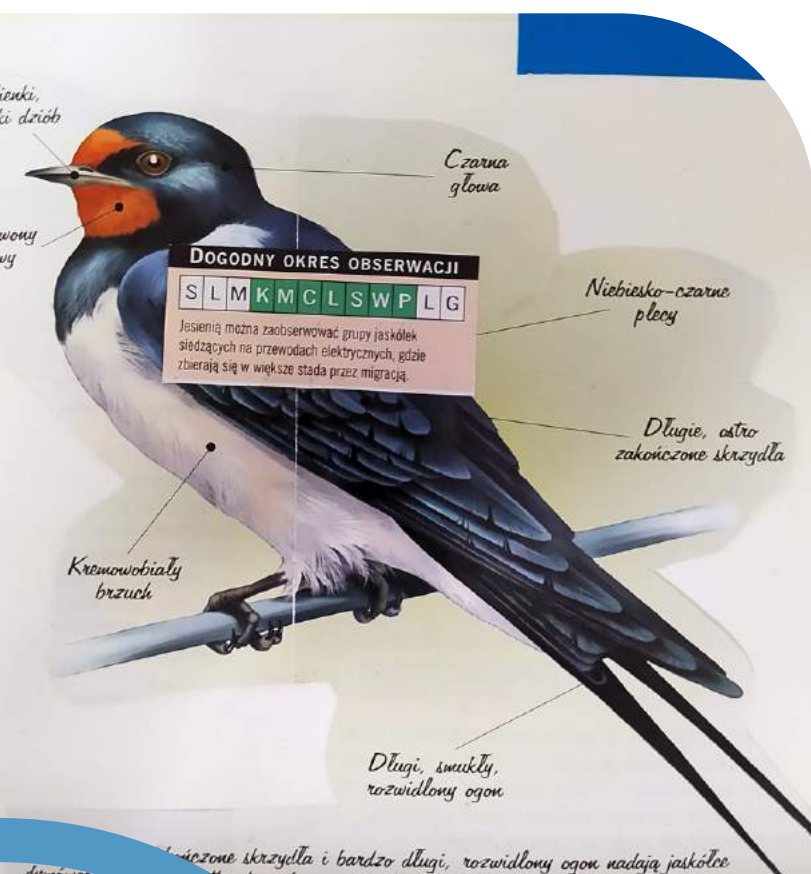
WARTO

ZOBACZYĆ Z

LOTU JERZYKA ?

III miejsce

Szkoła Podstawowa nr 5 w Lubinie
uczniowie klasy III a

III miejsce

Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Trzebnicach
uczniowie klasy II

Laureaci

02

Kategoria klasy IV-V
forma - LAPBOOK

I miejsce

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Tadeusza Kościuszki w Lubaniu
uczniowie klasy IV a

Zmierzna

Pięgza!

KIM JEST PIEGŹA ?

CO WIDZI PIEGŹA, GDY LECI?

Masa ciała

Rozpiętość skrzydeł

Długość ciała

MOJE WYMIARY

GRECJA

ok. 11-13 g

19 cm

ok. 12-14 cm

GREC

MOJE WYMIARY:

bo jest wstrawala
bo jest ładna

bo ma oryginalny kolor

szA?

wiecień
maj

w sezonie lęgowym

występuje przez cały rok

przeloty

zimowiska

Systematyka w Wikis

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pieg%C5%BCa>

GRECJA

TURCJA

EGIPT

DLACZEGO wracam na okres legowey

WĘDRU na zimowisko, w poszukiwaniu pokarmu

Jadłospis piegży.

POCZWARKI

Systematyka ?

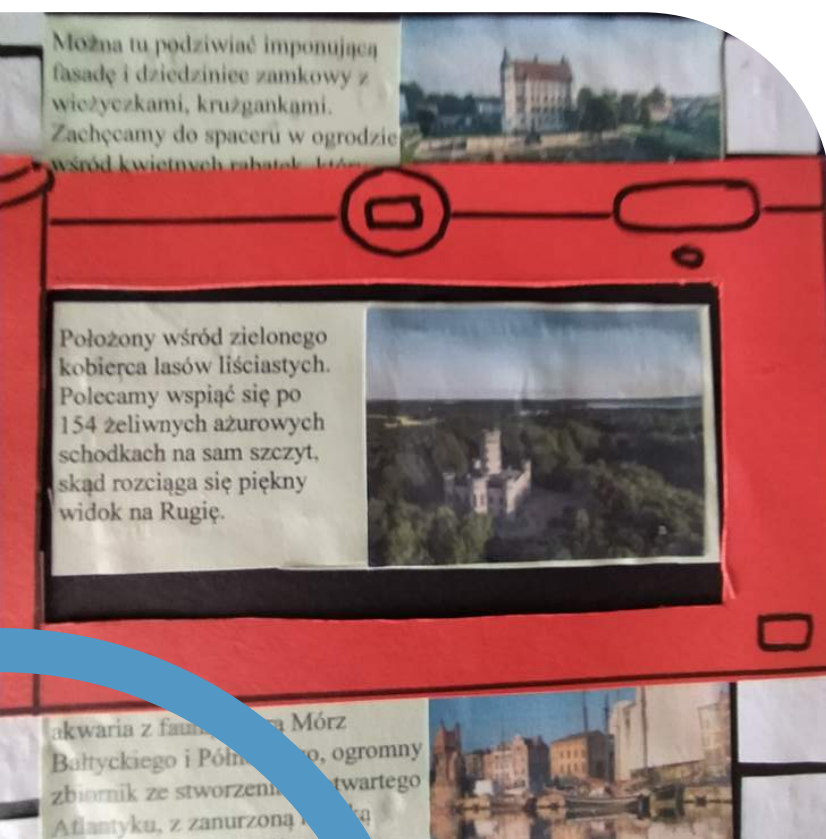
Systematyka tego gatunku jest kwestią sporną i ulegającą zmianom. Niektórzy badacze zaliczają go do rodzaju Sylvia.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pieg%C5%BCa>

II miejsce

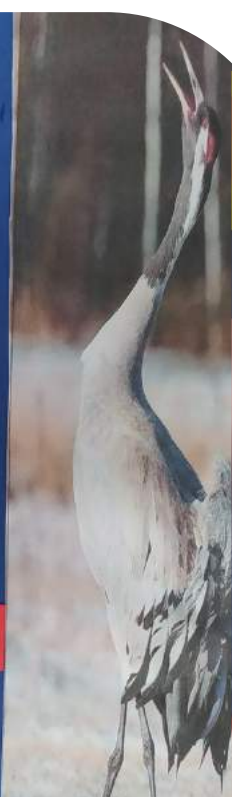
Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Nielubi
uczniowie klasy IV

Dumny a jednocześnie płochliwy i czujny.

Piękny, tajemniczy, nieuchwytny.

Żuraw zwyczajny

W Polsce objęty ochroną ścisłą.

Organizacja Chroni

Tutaj przyroda wyznacza rytm. Wśród dzikich rozlewisk,

Ciężki dzień. Jest na to lek „Poleski Park Narodowy”

Parków wiele jest w tym kraju zobaczymy jeden z nich. On Słowiński się nazywa odpocznij skrzydeł myśli

roślin, a 36 gatunków znajduje się na polskiej czerwonej liście gatunków zagrożonych wyginięciem

Długi lot, daleka droga, zostawiamy piękny kraj. Powróćmy tutaj jeszcze bo to dla żurawi raj.

ŚLAK ZACHODNIOEUROPEJSKI

Maklemburgia to piękna okolica pełna zamków i pałaców, szlachetnej architektury i cudów przyrody i oczywiście raj dla ptactwa wodnego

FFYLA

SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY

III miejsce

Szkoła Podstawowa im. Małego Księcia w Wiszni Małej
uczniowie klasy IV a

Żółtna

W Polsce łączna liczebność gatunku w 2022 wyniosła 1724 pary lęgowe. Największe kolonie lęgowe znajdowały się na Dolnym Śląsku oraz na Lubelszczyźnie.

Wzroku na wystającej łęzi i po zauważeniu obyczy, podlatują i chwytają w locie.

Ciekawostki

Praktykanci
w opiekę nad młodymi angażują często dorosłe osobniki, które prowadzą lęgów. Przyпускаją się krewnione z rodzicami. Najczęściej są młode samice, które w doświadczenie przed samcem rodzinnym. Niechętnie wspierają w przez kilka kolejnych sezonów.

Czy Żółtna odlatuje na zimę?

Młode, zwłaszcza ze wschodnich zakątków kraju mogą przemieszczać się w cieplejsze rejony na południe i zachód Europy. To wyjątek, gdyż pozostałe gatunki z rzędu kraskowych, a więc żółtna, kraska i kraskowica zimowiska do

aster)

istawicielem swojego rodzaju w Polsce. Dorasta do 48-50 cm, nie przekracza 60 gramów. Należy do jednych z rozpoznawalnych gatunków występujących na ze względu na kontrastowe upierzenie, które ma niebieski brzuch, żółtych policzków oraz czarny pysk oraz czarny pasek biegnący od wrony oczu do ucha. Pokrywy skrzydłowe u są brązowe, a okolice łędźwi żółte z kuprem połyskującym w promieniach niebieski z charakterystycznymi, ostro zakończonymi. Sylwetka w locie także jest charakterystyczna. Dzięki niej trudno nasza innym ptakiem. Dziób ma długi, łukowato

Park narodowy Krka

Chorwacji

Bata bat

W Azerbejdżanie

Żółtna w drodze z Sahary do Polski potrafi zatrzymać się w nieoczywistych miejscach

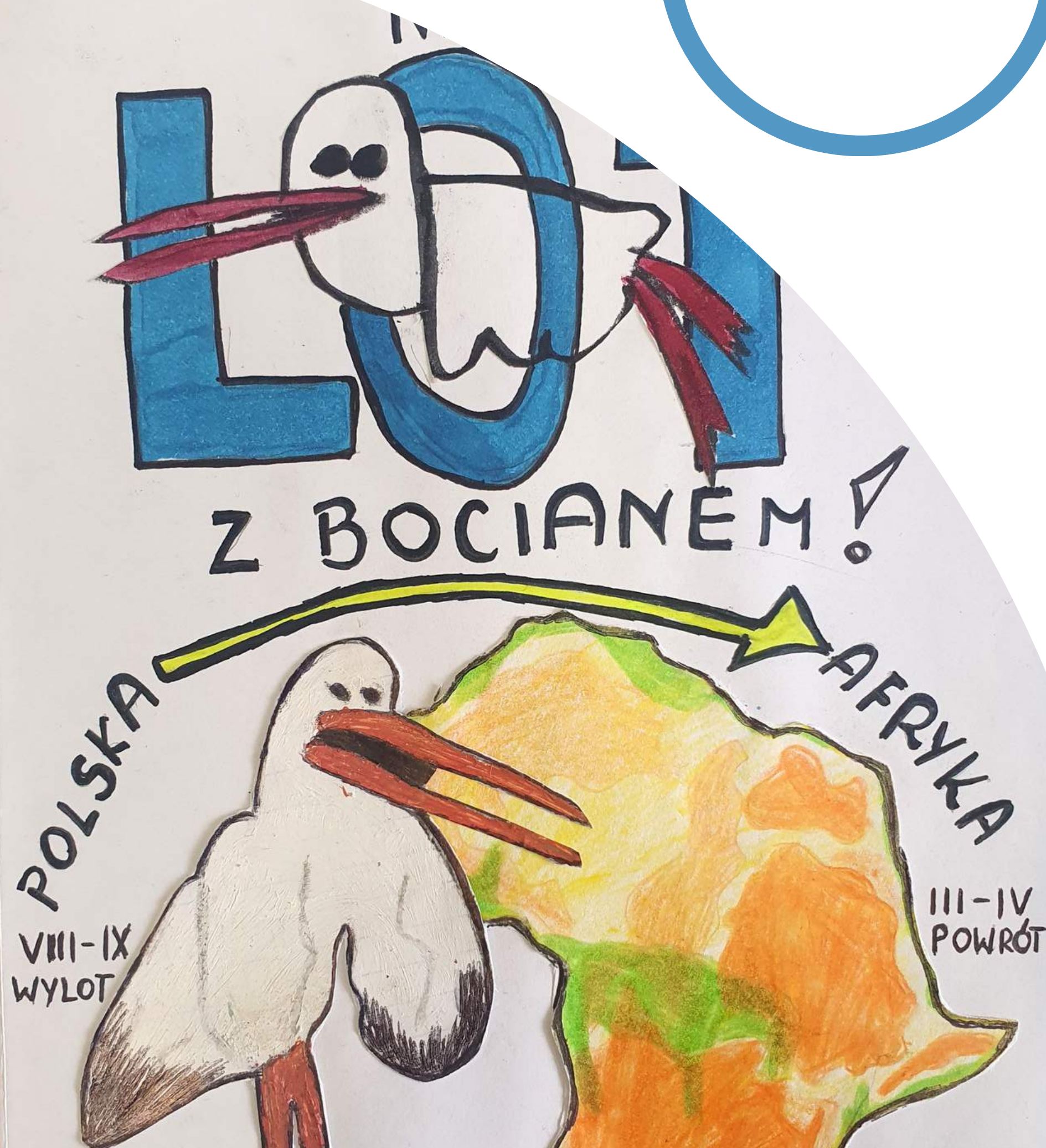
Laureaci

03

Kategoria klasy VI-VII
forma - FOLDER

I miejsce

Szkoła Podstawowa nr 10 im. Bolesława
Krzywoustego we Wrocławiu
uczniowie klas VI i VII

AFRYKA WSCHODNIA

JĘZYK URZĘDOWY: SUAHIŁI

LUDY BANTU, MASAJOWIE

KLIMAT PODRÓWNIKOWY

STEP, SAWANNA, LASY

MASYWY WULKANICZNE

OCEAN INDYJSKI

KENIA

RAFA KORALOWA

STOLICA NAI ROBI

WIELKA PIĄTKA ZWIERZĄT

WIELKIE JEZIORA

Kenia

NA ZIMOWISKACH W AFRYCE BOCIANY CHWYGAJĄ KAŻDĄ NADARZAJĄCĄ SIĘ OKAZJĘ DO ZDOBYCIA POKARMU W CZASIE POŻARÓW SAWANNY. CHĘTNIE KORZYSTAJĄ Z "OWADZIEGO GRILLA".

PKONACA SAWANNA

UWAŻAJ BOCIANIE NA POLOWANIE W LIBANIE!

ZEJ PODRÓŻY W LIBANIE.

BOCIANY PRZELATUJĄC PRZEZ LIBAN SĄ NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO W POSTACI POLOWAŃ. NIEKTÓRE PLEMIONA AFRYKAŃSKIE UWAŻAJĄ BOCIANY ZA...

NIE MA LEKKO CZYLI PODRÓŻ DLA WYTRWAŁYCH

PLAN LOTU (do 10000 km)

PRZEZ BALKANY, CIĘSNINA BOSFOR

ZAPRASZAMY NA SEJMIKI - SZKOLENIE PRZED ODLOTEM

WSCHODNIE WYBRZEŻE MORZA ŚRÓDZIEMNEGO PŁK. SYNAJ

8000 km

DOLINA NILU (6500 km)

WIELKIE JEZIORA AFRYKAŃSKIE

DLA WYTRWAŁYCH: DORZECZA RZEK KONGO, ZAMBEZI

CEL → RPA

CZAS: 2 MIESIĄCE

WIECIEŃ 3-5 JAJ

WAGA GNIAZDA - DO 2 TON

SZEROKOŚĆ GNIAZDA - DO 2 M

WAGA 3-4 kg

ROZPIĘTOŚĆ SKRZYDEŁ 200cm

RZĄD: BRODZĄCE

WZDŁUŻNIE CIAŁA 80-100cm

CO CZWARTY BOCIAN JEST POLAKIEM

ŚREDNIA DŁUGOŚĆ ŻYCIA TO 8-9 LAT, REKORD TO 39 LAT!

ZAMIESZKUJE PRAWIE WSZYSTKIE KONTYNENTY

PRAKTYCZNIE NIEMY

WYSIADUJE JAJA OKOŁO MIESIĄCA

JEST DOBRYM LOTNIKIEM, WYKORZYSTUJE PRĄDY

LEĆĄC Z BOCIANEM, MOŻESZ POZNAC NOWE SMAKI: GRYZONE, PTAKI, GADY, PŁAZY, OWADY.

DZIEDZOWNICE ŻABY

CIĘSNINĘ BOSFOR!

(tur. BOĞAZICI, grec. BOSPOROS)

WĄSKA CIĘSNINA MIĘDZY PŁK. BALKAŃSKIM A AZJĄ MNIEJSZĄ.

- ŁĄCZY MORZE MARMARA Z MORZEM CZARNYM.
- ODDZIELA EUROPE OD AZJI.
- SZLAK MORSKI OZNACZENIU MIĘDZYNA RODOWYM
- STAMBUŁ - MIASTO NAD CIĘSNINĄ BOSFOR
- DWA MOSTY DROGOWE

HIPNOTYZUJE

ZACHWYCA

WZBUDZA RESPEKT

Stambuł

Turcja

MORZE CZARNE

CIĘSNINA BOSFOR

dl. ok. 30 km

gł. 36-92 m

szer. 0,15-3,7 km

Z BOCIANEM PRZEZ NAJDŁUŻSZĄ RZEKĘ AFRYKI

DOLINA NILU

NIL PRZEPŁWA PRZEZ: EGIPT, SUDAN, SUDAN POŁUDNIOWY, UGANDE, TANZANIE, RWANDĘ, BURUNDI, ETIOPIĘ.

NIL STANOWI 10% AFRYKI

POSZUKIWANYM ŹRÓDŁEM NILU OKAZAŁA SIĘ RZĘKA KAGERA

WODY NILU SŁUŻĄ I SŁUŻYŁY DO NAWADNIANIA PÓL

EGIPT - DAR NILU

III miejsce

Szkoła Podstawowa nr 73 im. Generała Władysława Andersa
we Wrocławiu
uczniowie klas VI (kółko biologiczne)

...mocno rozwinięta. Składa się ona z...
...lewów, zatok półwyspów oraz wysp. Wzdłuż...
...brzeża Morza Bałtyckiego jest wiele portów jach...
...towych, zabytków historycznych oraz parki naro...
...dowe.
Wśród ptaków występujących na wybrzeżu Morza
Bałtyckiego należy wymienić przede wszystkim licznych przedstawicieli rzędu
siewkowych oraz blaszkodziobych, natomiast na szczególną uwagę zasługują ptasi
wędrowcy z obszarów palearktycznych, którzy zimą w nieco cieplejszych niż na
dalekiej północy wodach Bałtyku, szukają schronienia oraz dogodnych miejsc do
terowania. Wśród morskich kaczek, które wędrują nad Bałtyk wyróżniamy m.in. uhle,
narkaczki, lodówki czy edredony.

Wędrowniki ptaków – zimowe zloty

Postanowiliśmy przedstawić Wam wybrane przez nas gatunki ptaków, których przedstawicieli można obserwować w Polsce zimą. Jest to często jedyny okres w roku, kiedy w naszym kraju można spotkać tych ptasich wędrowców, gdyż ich obszary lęgowe leżą niekiedy w bardzo odległych miejscach na Ziemi. Wybrane przez nas gatunki różnią się pod wieloma względami i należą do różnych grup systematycznych, odbywają nieco

Rząd: Szponiaste

Myszółów włochaty *Buteo lagopus*

Myszółów zamieszkuje strefę chłodną półkuli północnej. W okresie lęgowym sporadycznie widuje się go w Polsce, ale nie wyprowadza on lęgów. Latem w czasie gniazdowania myszółowy preferują arktyczną tundrę, bezdrzewne

gniazdują w Polsce, a nasz kraj traktują głównie tranzytowo, lecąc na zimowiska położone w Danii, Holandii i Niemczech. Gęsi białoczelne ruszają pod koniec sierpnia z tundry, jednak wcześniej zbierają się w bezpiecznych miejscach, aby wymienić pióra przed wędrowką. Po wymianie piór wyruszają w podróż wędrując całymi rodzinami. Łączą się w stada i przemieszczają się w stronę terenów o łagodniejszym klimacie. Ostatnio coraz więcej z nich spędza zimą w naszym kraju, gdyż sprzyjają temu warunki atmosferyczne i niezamarzanie zbiorników wodnych, przy czym muszą wówczas konkurować z przedstawicielami innych gatunków – m.in. silniejszymi i większymi gęsiami zbożowymi.

Zródło: Wikipedia niezależna.pl
zdjęcie Pixabay Ryc. Autorzy

Edredon zwyczajny
Somateria mollissima

Wśród ptaków obserwowanych zimą w Polsce, wiele wybiera wybrzeże Morza Bałtyckiego jako przystanek podczas swej wędrownicy lub bezpieczną przystań w czasie zimowania. Wśród nich jest jedna z najpiękniejszych kaczek obserwowanych zimą w Polsce – edredon zwyczajny. To największa spośród nurkujących kaczek. Samiec w szacie lęgowej ma ciemny dziób. Samice w szacie zimowej mają dziób żółty.

7 CZERWCA 2023 UROCZYSTY PODSUMOWANIE KONKURSU

II Spotkania przyrodnicze w Bibliotece „Śladami polskich ptaków wędrownych”

7 czerwca odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu, podczas którego wręczono dyplomy i nagrody dla laureatów. Uroczystość odbyła się w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu. Uczestniczyli w niej uczniowie, nauczyciele oraz rodzice oraz honorowi goście: Marcin Krzyżanowski - Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego, Rafał Olejarz - Zastępca Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Rynku Pracy UMWD, Sławomir Jachimowski - Dyrektor Wydziału Edukacji UMWD, Piotr Śnigucki - Dyrektor Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych.

Uroczystość prowadziła Magdalena Pilińska, Dyrektor Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu.

Marcin Krzyżanowski - Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego

Magdalena Pilińska,
Dyrektor Dolnośląskiej Biblioteki
Pedagogicznej we Wrocławiu

Czas na zabawę!

Paweł Senddecki, przedstawiciel DZPK zaprosił uczestników do gry na temat ptaków.

**Dziękujemy za udział w konkursie.
Zapraszamy na III Spotkanie Przyrodnicze.**

W
r
o
c
i
n
o

2
0
2
3

**Śladami
polskich
ptaków
wędrownych**

Opracowała Beata Malentowicz